

סביב השעון

עם יעלה אביטל

ממש מתחת לאף שלנו, ישנו עולם עתיק וקסום ששכחנו עם השנים. "יש בעיה מסוימת בתרבות העכשווית היום", אומרת יעלה אביטל, "כשכל סוג של אמנות שאיננו מוכר לנו נחשב לבזבזו זמן"

יעלה אביטל, 29, היא זמרת סופרן מגיל שמונה ולא מכירה את עצמה אחרת. בעקבות דילמות רבות לגבי מגורים בארץ וקידום המוזיקה הקלאסית, מול קריירה מצליחה בחו"ל, בחרה יעלה לגור במושב מוצא עילית בדרך לירושלים, עם בעלה מיקי והחתולה מייסי. כיום היא מופיעה בפסטיבלים רבים בארץ ובעולם, ביניהם פסטיבל "אבו גוש", "כפר בלום" ו"פסטיבל מוצרט" בגרמניה.

אביטל שרה עם מיטב התזמורות, לצד פרויקטים אישיים בליווי קולגות וחברים. "בארוקדה", למשל, היא תזמורת של מוסיקה עתיקה, המורכבת בעיקר מישראלים בוגרי אקדמיות בחו"ל שהעדיפו את החיים בישראל על פני קריירה בינלאומית וגעועים אין סוף. אחרי תקופה במייניץ שבגרמניה, במהלכה שילבה לימודים מקצועיים עם הופעות שזכו לביקורות אוהדות, חזרה אביטל לארץ. בשנה הקרובה מתוכננים לה קונצרטים רבים בארץ, כמו גם באירופה ובארה"ב. לאחרונה היא הקליטה אלבום יחד עם "שלישיית עתר", ובו עיבודים לשלישיית פסנתר וסופרן של מלחינים ישראלים כמו ששה ארגוב ויוני רכטר. היא גדלה בירושלים, לצד שישה אחים ואחיות

העדיפה את החיים בישראל על פני קריירה בינלאומית וגעגועים אין סוף.
יעלה עם אחותה, למטה מימין: יעלה עם הבעל הטרי

קול מלא עוצמה שפורץ בהפתעה בכנסייה

להורים יוצאי מרוקו ותימן. "המשפחה תמכה מאוד", היא מספרת. "בצד של אבא שלי יש המון כישרון שירה לא ממוצה, וגם אמא שלי מוסיקלית מאוד. משם זה הגיע אלי. ההורים שלי היו סוג של אנשי רוח, שמענו בבית הרבה מוסיקה קלאסית והיו הרבה דיונים על ספרות, תרבות ומדע, וכך יצא שכל האחים והאחיות שלי בחרו ללמוד ולעסוק במקצועות מעניינים אך לא פרקטיים במיוחד, כמו מתמטיקה, פילוסופיה, ספרות ואמנות, מלבד אח אחד שהוא 'הכבשה השחורה' במשפחה והוא רופא".

משהו חזק מאוד קורה כשאביטל שרה. ללא מכשירים אלקטרוניים וללא צבעים מרצדים היא מתחילה לשיר בכנסיית אבו גוש, ומיד העור מצטמרר והלב נפעם. העוצמה שבקולה גרמה לי להבין את הכוח שניתן לה, וכיצד עליה להשתמש בו. מילדה חייכנית ויפה, היא הופכת תוך שניות לכלי נגינה מהפנט.

שירה קלאסית היא כמו יין טוב, ודורשת שנים של הכנה. לזמר אופרה מקצועי נדרשים ריכוז וידע אין סופי שאותם הוא רוכש לאורך חייו, כשתהליך הלמידה לעולם לא מסתיים.

כפני מי הייתי רוצה להופיע?

הייתי רוצה להופיע כמה שיותר בפני מוסיקאים אחרים, ללמוד על ההבדלים ועל המקומות שבהם אנחנו נפגשים.

היכן היית רוצה להופיע?

באירופה זה כיה גדול להופיע; הופעתי למשל בקמברידג', בפסטיבל למוסיקה עתיקה, ובחלק מהתכנית שרתי פרסל. זה לא מובן מאליו שאני, כישראלית, ללא שום קשר משפחתי או תרבותי להיסטוריה האנגלית, אבוא ואשיר בפני חובבי מוסיקה עתיקה בקמברידג' שירים של פרסל שהוא מלחין אנגלי מתקופת הבארוק. היה מדהים לראות איך שהקהל שר איתי את מילות השיר, אבל

מדהים עוד יותר היה לגלות שלא משנה מהיכן אתה בא ומה הרקע שלך, כשעושים משהו שבא מבפנים, שהוא אמיתי, זה מרגש את הקהל ואז זה כלל לא משנה אם גדלת על זה או לא. למדתי המון מהחוויה הזו והייתי שמחה להופיע בסיטואציות דומות שוב.

מי האמן/ית שאת הכי מעריכה בתחום?

זמרת שאני פשוט יכולה לשמוע שוב ושוב, היא ננסי ארגנטה, קנדית שחיה באנגליה. הרומן שלי איתה התחיל כששמעתי דיסק כפול שלה של שירים של הנרי פרסל, כל שיר הוא עולם ומלואו, סיפור שלם עם התחלה וסוף. מרתק. אני יכולה לשבת ולהקשיב לה שעות.

מהו השיר האהוב עלייך?

אין לי שיר או יצירה שאהובים יותר מאחרים. כל כך הרבה שירים הם שונים ויפים בדרכם וכנראה שבאמנות אין תחרות.

הרגע הכי מרגש בקריירה.

אקדים ואומר שהמילה 'קריירה' די זרה לי. אני ממש לא מרגישה אשת קריירה. אני גם לא חושבת שזה מה שאני, אני לא מנהלת כמה עסקים שונים עם פלאפון ביד, אני פשוט עושה את מה שאני אוהבת ואיפה שאפשר לעשות את זה. לגבי רגע מרגש, אין לי רגע אחד. מוסיקה היא מרגשת ולכן יש הרבה רגעים מרגשים. כשאני מסיימת קונצרט ומישהו מהקהל מגיע אלי ואומר שהיה לו שווה לחיות בשביל הרגע הזה - זוהי ללא ספק פסגה.

מה הכי ממכר בלהופיע?

החד פעמיות של ההופעה, שבכל פעם יכול לקרות בה משהו אחר, והעוצמה של המוסיקה. בהופעה אתה נכנס עם הקהל לתוך הכוח של הדבר הזה שנקרא מוסיקה, כל החלל מתמלא בזה.

מה מאפיין לדעתך מוזיקאי?

היכולת שלו בכל פעם להתאהב מחדש ביצירה, עם רצון עז להביא אותה לשלמות. זה משתלט עליך גם אם אתה שר את היצירה בפעם ה-100.

מה את הכי אוהבת בשירה?

העבודה עם מוסיקאים אחרים היא כיה גדול והחזרות בדרך כלל הופכות להיות מפגש חברים. בכלל אני חושבת שזו מתנה לקום בבוקר כשכל מה שאתה צריך לעשות זה רק לשיר ולפתח את זה.

מה את הכי פחות אוהבת?

הלחץ, העייפות והחשש לאבד את הקול או לחלות לפני קונצרט. יש גם את המחשבה קדימה - זמר קלאסי הוא קצת כמו ספורטאי והוא יודע שאי אפשר לשיר לנצח. זמר קלאסי, כמו בכל תחום שדורש קהל, תמיד הולך קצת באפלה - אף אחד לא יכול להבטיח לך שתמיד יירצו אותך. לפעמים גם מפחיד אותי לאבד את כוח הרצון. צריך הרבה כוח רצון לעמוד בלוח זמנים כזה של חזרות, שעות אימון, למידת חומר חדש והופעות.

האם היומיום שלך מושפע מהמקצוע שבחרת?

בהחלט כן. אבל נראה לי שלכל מקצוע יש את ההשלכות שלו על החיים. במקרה שלי מדובר בעיקר על שמירת הקול והבריאות, הרבה פעמים זה אומר לא לצאת לטיול או לא לצאת לבלות.

מה את אוהבת מלבד לשיר?

לקרוא, להיות עם האחיות והחברים שלי, וכמובן להיות עם מיקי.

איזו מוסיקה את אוהבת לשמוע?

אני אוהבת מוסיקה בכלל. כמובן שאני שומעת הרבה מאוד מוסיקה קלאסית, אבל לא גדלתי רק על מוסיקה קלאסית, שמעתי הרבה מוסיקת פופ בתיכון והרבה מוסיקת רוק דרך האחים הגדולים שלי, בעיקר רוק של שנות ה-70 כמו ג'טרו טול, קווין וקינג קרימזון וכמובן שתמיד יש לי חולשה לזמרות כמו קייט בוש וג'ואנה ניסום. לפני כמה שנים התחלנו אחותי ואני בפרויקט של מוסיקת רוק-פופ מקורית. אנחנו מתכוונות להמשיך עם זה. זה פופ אינדי כזה וזה נשמע מדהים.

מהו החלום גדול שלך?

להמשיך לשיר ולהינות מזה.